

Designing a Model for Resistive Economy in Collegiate Sports of Iran

Maryam Kharkan¹, Reza Andam², Hasan Bahrololoum³, Hossein Zareian⁴

1. Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran. E-mail: maryamkharkan@yahoo.com
2. Corresponding Author, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran. E-mail: reza.andam@gmail.com
3. Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran. E-mail: bahrololoum@shahroodut.ac.ir
4. Department of Sport Management, Sport Management Research Center, Sport Sciences Research Institute, Tehran, Iran. E-mail: zareian.h@gmail.com

Article Info	ABSTRACT
<p>Article type: Research Article</p> <p>Article history: Received: 28 June 2021 Received in revised form: 23 August 2021 Accepted: 28 August 2021 Published online: 16 November 2022</p> <p>Keywords: <i>college sport, consumption management, factor analysis, planning, resistive economy</i></p>	<p>Introduction: The purpose of the present study was designing a model for Resistive Economy in Collegiate Sports of Iran.</p> <p>Methods: This descriptive research method was in terms of practical type and in terms of survey implementation. The statistical population of the present study included all members of sport scientific committee, economics departments of the universities, the directors of the physical education of the universities, the general administration of the “Ministry of Science”, university physical education experts, experts in the field of economics who are familiar with the research topic that was based on the random stratified sampling method. 364 people were selected as the sample. The data collection tool was a researcher-made questionnaire whose formal validity and content were confirmed by a group of professional professors. Cronbach's alpha method was used to calculate the reliability of the instrument ($\alpha=0.98$). In order to analyze the data, the confirmatory factor analysis method and LISREL software were used.</p> <p>Results: Also, the results of confirmatory factor analysis showed that overall indices of structural model were in good condition, thus obtained 68 questions questionnaire was an appropriate scale for measuring resistive economy in collegiate Sport.</p> <p>Conclusion: According to the research findings, a model was designed that can be used to develop the country's college sport.</p>

Cite this article: Kharkan, M., Andam, R., Bahrololoum, H., & Zareian, H. (2022). Designing a Model for Resistive Economy in Collegiate Sport of Iran. *Sport Management Journal*, 14 (3),273-291.

[DOI:http://doi.org/10.22059/JSM.2021.325847.2745](https://doi.org/10.22059/JSM.2021.325847.2745)

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran, Faculty of Sport Sciences and Health.

Extended Abstract

Introduction

Currently, economic crises have caused huge shocks in many major countries of the world, the spread of production of unnecessary goods on the one hand and pure consumerism on the other hand have provided grounds for the waste of human capital. In addition to the incorrect culture in the management of production and economic development, such as profit seeking, the existence of disproportionate economic behaviors and incorrect strategies has made the shortcomings of existing methods in human societies more visible. In the meantime, the "Resistive Economy", which is in confrontation with the capitalist economy and dependent and consumer economy, can be a good solution to eliminate these crises. Hence, all fields should put the headline the issue of resistive economy and, in this area, country higher education and sports have undeniable role as very influential and important areas on people' education and training. The purpose of the present study was to design a model for resistive economy in collegiate Sport of Iran.

Methods

The research method is descriptive and of correlation type. The statistical population of the research included all extracurricular managers of the universities, faculty members of sport science and economics in the university, managers of general department of physical education of ministry of science, physical education experts, and experts in the field of economics and familiar with the research topic. In his book, Kline (2014) determined the numbers of the research samples in factor analysis method according to the numbers of variables as minimum 2 times and maximum 10 times more than the variables. The numbers of the variables in the research were 68, and 364 items among them were selected as statistical sample by random stratified method. Due to lack of a questionnaire suitable for the research topic, a researcher-made questionnaire was used. For this purpose, in the first stage of the research, by studying the research background and interviewing sport managers, sports management and economics professors, and experts and people familiar with the research topic, researchers prepared a list of the most important variables related to the research topic; variables with the most repetition and emphasis in the interviews with regard to the number. After extracting these variables, 13 people among experts commented on the given questionnaire' face and content validity. After doing corrections, the final questionnaires with 68 items and by Likert's 5-point scale (from very little=1 to very much=5) in guide study were completed by 30 people. After analyzing them, the questionnaire reliability was rated by Cronbach's alpha correlation coefficient ($\alpha=0.98$) and, finally, the questionnaire was distributed among the research samples in two sections of personal profile and main part of the questions. Then, they answered online and face-to-face. To analyze data, First and second order confirmatory factor analysis and full software LISREL 8.8 was used. In addition, "KMO sampling size

adequacy" and "Bartlett sphericity" tests were also used to check the adequacy of the sampling size.

Results

Before the implementation of factor analysis, KMO test and Bartlett's sphericity test were performed, and the results showed that the data are sufficient to perform factor analysis, and the correlation matrix of the data was a clear and specific matrix. After doing factor analysis light factors were named with the titles of law-abiding, consumption management, education and notices, mobility and dynamics, social development, active participation, self-reliance and planning. In addition, to examine reliability or internal stability of the research instrument, Cronbach's alpha coefficient was used and it was 0.98. Also, alpha coefficient was calculated for each factor individually. Reliability of each factor varied between 0.84-0.96 and this suggested average to approximately high relationship among each factor's items. Next, in order to achieve a more accurate factor structure, the second-order confirmatory factor analysis method was also used. In general, the main indicators of model fit in the first and second order confirmatory factor analysis all indicated the fit and appropriateness of the model.

Conclusion

In order to reach a common understanding of the concept of Resistive Economy and turn it into a comprehensive and common national discourse in universities, it is necessary to hold educational workshops at the level of managers, faculty members, employees and students, conferences and scientific lectures at the level of department, faculty and university and also use the capacities available in the university such as publications, quarterly magazines, couriers, internet pages and other tools and means of mass communication. Also, by supporting the activation of growth centers and the establishment of knowledge-based companies, universities can play a significant role in the production and commercialization of science, the development of entrepreneurship and innovation, communication with industry, and ultimately the realization of a knowledge-based economy. In addition, universities should take seriously the issue of avoiding extravagance using domestic products, and before doing anything, they should first assess the needs and implement the programs according to the needs of college sports, because a society that moves slowly on the path of sustainability in consumption will lead to sustainability in the economy and the society will achieve the desired, that is, a healthy, prosperous and resilient economy.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: We confirm that this work is original and has not been published elsewhere, nor is it currently under consideration for publication elsewhere.

Funding: We didn't use any fund

Authors' contribution: All authors have jointly participated in the research.

Conflict of interest: The authors have no conflicts of interest.

Acknowledgments: We are grateful to all those who helped us in this research.

طراحی مدل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ایران

مریم خارکن^۱، رضا اندام^۲، حسن بحر العلوم^۳، حسین زارعیان^۴

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران. رایانامه: maryamkharkan@yahoo.com

۲. نویسنده مسؤل، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران. رایانامه: reza.andam@gmail.com

۳. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران. رایانامه: bahrololoum@shahroodut.ac.ir

۴. گروه مدیریت ورزشی، پژوهشکده مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت بدنی علوم ورزشی، تهران، ایران، رایانامه: zareian.h@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: هدف از پژوهش حاضر طراحی مدل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ایران بود.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۴/۷	روش پژوهش: روش تحقیق حاضر توصیفی و به لحاظ نوع کاربردی و به لحاظ اجرا پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق تمامی اعضای هیأت علمی رشته علوم ورزشی و رشته اقتصاد دانشگاهها، مدیران تربیت بدنی دانشگاهها و اداره کل وزارت علوم، کارشناسان تربیت بدنی دانشگاهها و افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش بودند که براساس روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای، ۳۶۴ نفر به عنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته ای بود که روایی صوری و محتوایی آن را گروهی از استادان صاحب نظر دانشگاهی تأیید کردند. برای محاسبه پایایی ابزار از روش آلفای کرونباخ استفاده شد ($\alpha=0.98$). برای تجزیه و تحلیل داده ها، از روش تحلیل عاملی تأییدی و نرم افزار لیزرل استفاده شد.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۶/۱	یافته ها: نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که شاخص های کلی برازش مدل ساختاری در وضعیت مطلوبی قرار دارند، بنابراین پرسشنامه ۶۸ سوالی به دست آمده، مقیاس مناسبی برای سنجش اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۶/۶	نتیجه گیری: با توجه به یافته های پژوهش، مدلی طراحی شد که می توان با استفاده از آن موجب توسعه ورزش دانشگاهی کشور شد.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۸/۲۵	
کلیدواژه ها: اقتصاد مقاومتی، برنامه ریزی، تحلیل عاملی، مدیریت مصرف، ورزش دانشگاهی	

استناد: خارکن، مریم؛ اندام، رضا؛ بحر العلوم، حسن؛ و زارعیان، حسین (۱۴۰۱). طراحی مدل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ایران. نشریه مدیریت ورزشی، (۳)، ۱۴.

۲۹۱-۲۷۳

DOI:<http://doi.org/10.22059/JSM.2021.325847.2745>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تهران، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی.

مقدمه

در حال حاضر بحران‌های اقتصادی، بسیاری از کشورهای بزرگ دنیا را دچار تکانه‌های عظیمی کرده است، شیوع تولید کالاها غیرضروری از یک سو و مصرف‌گرایی محض از سوی دیگر، زمینه‌های اتلاف سرمایه‌های بشری را فراهم آورده است. علاوه بر فرهنگ ناصحیح در مدیریت تولید و توسعه اقتصادی همچون سودجویی، وجود رفتارهای نامتناسب اقتصادی و راهبردهای غیرصحيح، نواقص شیوه‌های موجود در جوامع بشری را بیشتر نمایان ساخته است. درحالی‌که در فرهنگ اقتصادی اسلام، ترغیب به کار، اهمیت دادن به وجدان کاری، پرهیز از اسراف و تبذیر، به‌کارگیری الگوی قناعت و زهد، تلاش در زمینه تولید و عدم وابستگی به دیگران برای رسیدن به الگوی متناسب با آرمان اقتصادی (خودکفایی) بسیار مورد توجه قرار گرفته است. در این میان، اقتصاد مقاومتی که در رویارویی و تقابل با اقتصاد سرمایه‌داری و اقتصاد وابسته و مصرف‌کننده قرار می‌گیرد، می‌تواند راه‌حل خوبی برای از بین بردن این بحران‌ها باشد (قبادی، ۱۳۹۲).

در ادبیات علمی و اقتصادی جهان، اقتصاد مقاومتی^۱ مفهومی نوین است، با وجود این اصطلاحات و نظریه‌هایی را می‌توان ذکر کرد که نزدیکی و شباهت بسیاری با آن دارند؛ مانند نظریه فتریت اقتصادی^۲، نظریه تاب‌آوری اقتصادی^۳ و نظریه آسیب‌پذیری اقتصادی^۴. اینکه کشوری قادر باشد در مواجهه با تنش‌ها و شوک‌های وارده ناشی از تحولات خارج از اختیار، خود را در جریان تعدیل و تطبیق‌های سریع قرار دهد، طبق ادبیات نهادی، کارایی انطباقی نامیده می‌شود. مقصود از کارایی انطباقی توانایی جوامع، برای انطباق انعطاف‌پذیر در مقابل شوک‌هاست که نورث^۵ آن را سرمشق و راهنمای سیاست‌گذاری‌ها معرفی می‌کند، آلفرد مارشال^۶ (۱۸۹۰)، در کتاب خود (اصول علم اقتصاد)، تعریفی ارائه می‌دهد: تحلیل اقتصادی را از مقوله ثروت فراتر می‌برد و بیان می‌کند که اقتصاد، مطالعه انسان در کسب و کار معمولی‌اش در زندگی است. همچنین اقتصاد به کاوش در این زمینه می‌پردازد که چگونه انسان درآمدش را کسب و آن را مصرف می‌کند؛ بنابراین از یک جنبه مطالعه ثروت است و از جنبه مهم دیگر، بخشی از مطالعه خود انسان است (نورث، ۲۰۰۰).

اقتصاد مقاومتی اصطلاحی است که در سال ۱۳۸۹ نخستین بار مقام معظم رهبری در دیدار با جمعی از کارآفرینان کشور مطرح کرده و پس از آن نیز در سخنرانی‌های متعدد خود بر آن تأکید کردند. این اصطلاح در واقع برای اقتصادی به کار می‌رود که توانایی مقابله با تکانه‌های وارد شده بر اقتصاد را دارد. چنین اقتصادی باید قابلیت انعطاف در وضعیت‌های گوناگون و توانایی عبور از بحران را داشته باشد. اقتصاد مقاومتی را به‌طور خلاصه می‌توان اقتصادی دانست که در آن، افزون‌بر تعاملی پویا با دنیای خارج و استفاده از امکانات تجارت آزاد، امنیت اقتصادی کشور حفظ می‌شود و نوسان‌های محیط بین‌المللی اقتصادی و تهدیدهای آن کمترین تأثیر منفی را در روند بلندمدت متغیرهای کلان اقتصاد دارد. جنان صفت (۱۳۹۵)، اقتصاد مقاومتی را برگردان و ترجمان گونه‌ای از اقتصاد تاب‌آور در ایران می‌داند که به شکل رسمی و گسترده به ادبیات اقتصاد سیاسی ایران وارد شده است. داوودی و جعفریه (۱۳۹۳) اقتصاد مقاومتی را واکنش به ناکارآمدی سیاست‌های رایج توسعه می‌دانند و معتقدند که در جهان امروز عدم کفایت تئوری‌های رایج در جهت راهبری جوامع در حال توسعه و فشارهای اقتصادی همه‌جانبه دشمن، ضرورت برنهادن الگوی توسعه مبتنی بر راهکارهای اقتصاد مقاومتی را برای کشور ایجاب کرده است.

رز^۷ (۲۰۰۷) چهار تعریف از تاب‌آوری اقتصادی بیان می‌کند:

تاب‌آوری اقتصادی پویا: سرعتی که در آن یک سیستم پس از شوک شدید برای رسیدن به وضعیت مطلوب بازیابی می‌شود؛

1. Resistive economy

2. Elastic Economic theory

3. Resilience Economic theory

4. Vulnerability Economic theory

5. North

6. Marshall, Alfred

7. Rose

تاب‌آوری اقتصادی ایستا: توانایی یک سیستم یا نهاد برای حفظ عملکرد (تداوم تولید) در صورت تنش؛

تاب‌آوری ذاتی: توانایی مقابله با بحران؛

تاب‌آوری سازشی: توانایی یک سیستم در شرایط بحرانی برای حفظ عملکرد براساس نوآوری بیشتر (رز، ۲۰۰۷).

فراک^۱ (۲۰۱۳) اقتصاد مقاومتی را مهندسی اقتصاد در وضعیت خاص می‌داند که این وضع خاص یا ناشی از تکانه‌های اقتصادی - اجتماعی داخلی است یا ناشی از تحریم‌ها و خصومت‌های خارجی است. همچنین وی بیان کرد که اقتصاد مقاومتی پنج رکن اساسی دارد که عبارت‌اند از: عدالت اجتماعی، عزت و اقتدار اقتصادی، رشد و آبادانی، استقلال و اقتدار در عرصه علم و فناوری و ناهمسویی منافع جامعه با منافع قدرت‌های بزرگ اقتصادی. آنگیون و باتیس^۲ (۲۰۱۵) اقتصاد مقاومتی را ظرفیت یک کشور برای بهبود یافتن از یک شوک یا به مقاومت در برابر تأثیر یک شوک تعریف می‌کنند. درخشان (۱۳۹۱) اقتصاد مقاومتی را این‌گونه تبیین کرده است: اقتصاد مقاومتی، اقتصاد فعال و پویاست، نه اقتصاد منفعل و بسته، چنانکه مقاومت برای دفع موانع پیشرفت و کوشش در مسیر حرکت و پیشرفت تعریف می‌شود؛ اما در گفتار طراحان برای تشریح این سیاست‌ها، این‌چنین می‌آید: اقتصاد مقاومتی معنایش این است که ما اقتصادی داشته باشیم که هم روند رو به رشد اقتصادی در کشور محفوظ بماند، هم آسیب‌پذیری‌اش کاهش یابد؛ یعنی وضع اقتصادی کشور و نظام اقتصادی طوری باشد که در برابر ترفندهای دشمنان که همیشگی و به شکل‌های گوناگون خواهد بود، کمتر آسیب ببیند و اختلال پیدا کند؛ بنابراین هدف در اقتصاد مقاومتی استفاده از توان داخلی و مقاومت در مقابل تحریم‌ها با ایجاد کمترین بحران است. به تعبیر طراحان آن، اقتصاد مقاومتی برای کشور، در هر شرایطی اعم از تحریم یا غیر تحریم ضروری است و این به معنای آن است که بنیان اقتصادی کشور باید به‌گونه‌ای سامان‌دهی شود که تکانه‌های جهانی در آن اثرگذار نباشد. همچنین در این باره اقتصاد مقاومتی به مفهوم تبیین راهکارها و راهبردها به‌منظور جذب تنش‌ها و مقاومت در برابر آنها نامیده می‌شود (داوودی و جعفریه، ۱۳۹۳).

برایستو و هلی^۵ (۲۰۲۰) در پژوهشی بیان کردند تا زمانی که درک اولیه و درستی از اقتصاد مقاومتی وجود نداشته باشد، هیچ توجهی به آن نمی‌شود و اهمیت دادن به این موضوع به رسمیت شناخته نمی‌شود. شفیعا و لقمان^۶ (۲۰۱۹) در تحقیقی به‌منظور تحقق اقتصاد مقاومتی اقدام‌های زیر را پیشنهاد کردند: ۱. ترویج گفتمان اقتصاد مقاومتی و ایجاد حساسیت در مردم؛ ۲. مشارکت افشار مختلف مردم در تولیدات کشور؛ ۳. هدایت بودجه مردم به سمت فعالیت‌های تولید داخلی؛ ۴. بازاریابی و تجارت بین‌الملل.

پریز^۷ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی بیان کردند از آنجایی که فقر و غنای هر کشوری به توان تولید سرانه نظام‌های اقتصادی در بخش‌های مختلف وابسته است، از این‌رو تولید بیشتر، امکان سرمایه‌گذاری و ظرفیت‌سازی اقتصادی را در آینده فراهم کرده و در نهایت زندگی مادی، اجتماعی و فرهنگی بهتر را برای نسل آینده فراهم می‌سازد. ویکنر و باسکستراند^۸ (۲۰۱۸) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که مشکلات اقتصادی به‌ویژه در بخش تولید و درآمد از جمله مسائل مهمی است که انسان همواره با آن روبه‌روست و ثمره هر نظام اقتصادی، تولید و به‌تبع آن مصرف کالاها و خدماتی است که متداول‌ترین شاخص ارزیابی اقتصادی یک جامعه به‌شمار می‌رود. حیدری، جباری و محمدی (۱۳۹۹)، در تحقیقی با عنوان «مصادیق اقتصاد مقاومتی در بیمارستان» به این نتیجه رسیدند که مفهوم اقتصاد مقاومتی شامل حمایت از تولید ملی، بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع، صرفه‌جویی در مصرف، خرید راهبردی، رهایی از اقتصاد تک‌محصولی نفت بود و مؤلفه‌های اصلی در بخش مصادیق اقتصاد مقاومتی شامل دارو و تجهیزات، منابع انسانی، مدیریت مالی، مدیریت

1. Frauke

2. Angeon & Bates

۳. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار رئیس‌جمهوری و اعضای هیأت دولت (۱۳۹۱/۶/۲).

۴. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار نوروزی در حرم مطهر رضوی (۱۳۹۳/۱/۶).

5. Bristow & Healy

6. Shafia & Loghman

7. Perez

8. Wikner & Backstrand

مصرف، مدیریت، رهبری و فناوری اطلاعات بود. کریمی اعتماد و یعقوبی (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی وضعیت به‌کارگیری سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در آموزش عالی و قابلیت اجرای آن پرداختند و در این پژوهش نتایج مقایسه وضعیت موجود و مطلوب رعایت سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی، دانشجویی و فرهنگی نشان داد وضعیت موجود به‌کارگیری سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به‌طور معناداری پایین‌تر از وضعیت مطلوب و نشان‌دهنده عدم استفاده از ظرفیت‌های موجود اقتصاد مقاومتی در وضعیت موجود دانشگاه‌های کشور است. حنفی‌زاده، قدیانی و قربانی‌زاده (۱۳۹۸)، در پژوهشی با عنوان «نحوه تبدیل دانش و دستاوردهای دانشگاهی به خروجی‌های فناورانه و ثروت (در چارچوب سیاست‌های اقتصاد مقاومتی)»، پس از بررسی کارکردهای اصلی نهادهای میانجی در رابطه صنعت و دانشگاه به این نتیجه رسیدند که این کارکردها توسط سه نهاد میانجی یعنی پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و کانون‌های هماهنگی دانش، صنعت و بازار به‌طور فراگیر و کامل انجام نمی‌گیرد. به‌طور مشخص کارکرد واسطه‌گری و تسهیل ارتباطات طرفین عرضه و تقاضا و همچنین تأمین منابع مالی لازم در صنعت تا حدودی دچار اختلال است. برای رفع این کاستی و اختلال پیشنهاد شده است، نقش بازار در تحلیل روابط صنعت و دانشگاه به‌عنوان یک نهاد میانجی مورد توجه قرار گیرد. ابادری و شالیکار (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «بررسی نقش و اهمیت دانشگاه در تحقق اقتصاد مقاومتی» به این نتیجه رسیدند که دانشگاه با رفع نیازهای پژوهشی و تحقیقاتی و همچنین با ایجاد نوآوری در محصولات و خدمات، رشد مستمر صنعت را فراهم کرده و با ارتقای سطح دانش، پیشرفت اقتصادی را میسر می‌سازد. هنری (۱۳۹۵) بیان می‌کند که اقتصاد مقاومتی در ورزش، اقتصادی پویا و متکی بر توان، امکانات و نیروی داخلی است و در پی مقاوم‌سازی، بحران‌زدایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود در حوزه ورزش کشور است. وی معتقد است که نظام آموزشی کشور باید متناسب با اقتصاد مقاومتی باشد و کودکان، نوجوانان و جوانان کشور را متناسب با شرایط و نیازهای تاریخی آن برهه تعلیم و تربیت کند.

در حال حاضر، شرایط نابسامان و مشکلات اقتصادی در سازمان‌ها به‌ویژه سازمان‌های ورزشی و آموزشی، ضرورت بازنگری در ساختار اقتصادی، صرفه‌جویی و درآمدزایی را ایجاب می‌کند. در این زمینه توصیه رهبر انقلاب به ملت و مسئولان کشور این است که باید در همه حوزه‌ها، موضوع اقتصاد مقاومتی را سرلوحه کار خود قرار دهند و در این زمینه، حوزه آموزش عالی و ورزش کشور، به‌عنوان حوزه‌هایی بسیار تأثیرگذار و مهم در رشد و پرورش افراد، نقش انکارناپذیری دارند، در مسیر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بخش‌های مختلف کشور وظایفی دارند که نقش دانشگاه‌ها به‌عنوان پرچم‌داران اصلی تحقق اقتصاد مقاومتی در این زمینه خیلی مهم است و آموزش عالی بین تمامی جوامع از اهمیت خاصی برخوردار است، زیرا نقش مهمی در ایجاد و حفظ ارزش‌ها و وحدت ملی دارد؛ بنابراین فرهنگ اقتصاد مقاومتی باید در دانشگاه‌ها وجود داشته باشد، دانشگاه‌ها همچنین باید فرهنگ مصرف را تغییر داده و به سمت تولیدات داخلی حرکت دهند، بنابراین دولت باید در واردات به‌صورت هدفمند باشد. نبود این نگرش‌ها در بین دولت، مردم و سرمایه‌گذاران مسئله‌ای برای تحقق اقتصاد مقاومتی است. از این‌رو تبدیل ایده و دانش به محصول و کالا و تجاری‌سازی آن، از وظایف و کارکردهای مؤسسات آموزش عالی است که دانشگاه می‌تواند از طریق تأثیر ورزش بر بخش خصوصی، دولت و مردم به تحقق آن کمک کند. از سوی دیگر نقش دانشگاه و به‌خصوص ورزش دانشگاهی در اقتصاد مقاومتی در کشور کمتر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین مطابق شاخص‌های اقتصادی، اقتصاد مقاومتی تا به امروز آنچنان که انتظار می‌رفت محقق نشد، به‌عبارتی تمامی تلاش مسئولان کشوری و مقام معظم رهبری در چند سال اخیر تحقق اقتصاد مقاومتی و افزایش تولیدات داخلی بوده است. این تأکیدات نشان می‌دهد که هنوز اقتصاد مقاومتی آنچنان که باید باشد، محقق نشده است و این خود، سندی محکم بر مسئله‌دار بودن تحقق اقتصاد مقاومتی است، همچنین با توجه به نتایج تحقیقات (سیدی، درتاج و جلالی، ۱۳۹۰)، تجربه چند دهه اخیر در مورد آموزش اقتصاد در ایران نشان می‌دهد که این روند در حوزه آموزش اقتصاد با مشکلات جدی مواجه شده است؛ بنابراین به‌رغم ملموس بودن مسئله اقتصاد مقاومتی در زندگی انسان، اما عملاً در دانشگاه‌ها و نظام‌های آموزشی ایران به این مقوله نه‌تنها توجه نشده، بلکه مورد غفلت نیز قرار گرفته است. از این‌رو با توجه به مسائل موجود، توجه ویژه به برنامه درسی اقتصاد مقاومتی، شفاف‌سازی واژه اقتصاد مقاومتی و دانش‌افزایی و تعیین راهکارها و موانع

۱. بیانات در دیدار رؤسای دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری، ۱۳۹۴.

اقتصاد مقاومتی و ... در ورزش دانشگاهی ضروری است. از طرفی، دانشگاه و به خصوص بخش ورزش دانشگاهی باید برای اصلاح و تغییر در شیوه‌ها و سرفصل‌های آموزشی برنامه داشته باشد تا بتواند پاسخگوی نیازهای جامعه باشد و منابع انسانی خلاق، کارآفرین و نوآور به جامعه تحویل دهد. در راستای فرهنگ‌سازی اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی، بخش ورزش دانشگاهی می‌تواند با برگزاری کارگاه‌های آموزشی در سطح مدیران، اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان، سخنرانی‌های علمی در سطح گروه و دانشگاه و نیز استفاده از ظرفیت‌های داخلی مانند نشریات، فصلنامه‌ها، پیک‌ها و صفحات اینترنتی به تحقق اقتصاد مقاومتی کمک کند. با توجه به ظرفیت‌های دانشگاه‌ها، این حوزه علمی پژوهشی با توانایی بسیار زیاد ورزشی و پژوهشی می‌تواند در اجرای اقتصاد مقاومتی به خوبی ایفای نقش کند و از این طریق، چرخ اقتصاد مقاومتی را به خوبی بچرخاند؛ به شرطی که در مسیر پیش رو با توجه به چشم‌انداز به وظایف خود عمل کند. همچنین براساس مصاحبه‌هایی که با مدیران در اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم و متخصصان و صاحب‌نظران ورزش دانشگاهی انجام گرفت، مشکلاتی مانند شفاف نبودن واژه اقتصاد مقاومتی، محدود بودن بودجه، امکانات و منابع در ورزش دانشگاهی، ضعف در آموزش و اطلاع‌رسانی، بی‌توجهی به تولیدات داخلی، عدم توجه به مدیریت مصرف و اقتصاد دانش‌بنیان و ... وجود داشت، در این زمینه پژوهش مهدی‌زاده، اندام و روزبهانی (۱۳۹۲)، نیز مشکلاتی مانند فرهنگ‌سازی ضعیف در زمینه ورزش همگانی و استفاده از امکانات ورزشی، کمبود مربیان آگاه و باتجربه، ضعف اطلاع‌رسانی رسانه‌ها درباره فواید فعالیت بدنی و ورزش، کمبود فضا و امکانات ورزشی، نداشتن برنامه ورزشی مشخص را در ورزش دانشگاهی بیان کرده‌اند که پژوهش حاضر می‌تواند راهکاری برای مشکلات موجود ارائه کند و موجب پیشرفت بیشتر ورزش دانشگاهی شود، علاوه بر این تاکنون پژوهش‌های فراوانی در مورد اقتصاد مقاومتی در بخش‌های غیرورزشی صورت پذیرفته است، اما تحقیقات مربوط به اقتصاد مقاومتی در ورزش بسیار محدود است و پژوهشی که به طور ویژه به اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی توجه داشته باشد، توسط محققان مشاهده نشده است. براساس موارد مذکور و اهمیت فراوان دانشگاه‌ها و بخش ورزش دانشگاهی در توسعه اقتصادی و فناوری و اهمیت آنها در تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، پژوهشی در خصوص اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی در جامعه ما ضروری است که به صورت مستقل انجام گیرد. برای برنامه‌ریزی بهتر در این زمینه، مسئولان مربوطه به مقیاس معتبری نیاز دارند. از این رو پژوهش حاضر درصدد است تا با توجه به اهمیت موضوع و سیاست‌های کلان آموزش عالی مبنی بر عملیاتی کردن اقتصاد مقاومتی در بخش‌های مختلف سازمان‌ها و مؤسسات کشوری، مدلی برای عملیاتی شدن اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی طراحی کند و همچنین با توجه به اهمیت اندازه‌گیری اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، پرسشنامه‌ای معتبر برای سنجش اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی طراحی شود.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری تحقیق را تمامی مدیران فوق‌برنامه دانشگاه‌ها، اعضای هیأت علمی علوم ورزشی دانشگاه‌ها، اعضای هیأت علمی در رشته اقتصاد در دانشگاه‌ها، مدیران در اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه‌ها و افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش تشکیل دادند. کلانین^۱ (۲۰۱۴) در کتاب خود تعداد نمونه‌های تحقیق در روش تحلیل عاملی براساس تعداد متغیرها (حداقل ۲ برابر و حداکثر ۱۰ برابر متغیرها) تعیین کرد. تعداد متغیرها در تحقیق حاضر ۶۸ متغیر بود، ۳۶۴ نفر به روش تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به دلیل نبود پرسشنامه متناسب با موضوع پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. به این منظور محققان در مرحله اول پژوهش، از طریق مطالعه پیشینه پژوهش و جمع‌آوری اطلاعات کتابخانه‌ای و سپس مصاحبه با مدیران ورزشی، استادان مدیریت ورزشی و اقتصاد و صاحب‌نظران و افراد آشنا به موضوع پژوهش، فهرستی از مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با موضوع پژوهش را تهیه کردند که از نظر تعداد بیشترین تکرار و تأکید را در مصاحبه‌ها داشته است. پس از استخراج این متغیرها، ۱۳ نفر از متخصصان صاحب‌نظر در مورد روایی صوری و محتوایی پرسشنامه مربوط اظهار نظر کردند. پس از انجام اصلاحات، پرسشنامه نهایی با ۶۸ گویه با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از خیلی کم=۱ تا خیلی زیاد=۵) در

^۱. Kline

مطالعه‌ای راهنما، توسط ۳۰ نفر تکمیل شد. پس از تجزیه و تحلیل آنها، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب همبستگی آلفای کرونباخ $\alpha=0/98$ برآورد شد و در نهایت پرسشنامه در دو بخش مشخصات فردی و بخش اصلی سؤالات به دو روش آنالیز و حضوری بین نمونه‌های تحقیق، ۳۷ نفر از مدیران فوق برنامه دانشگاه‌ها، ۱۵۶ نفر از اعضای هیأت علمی علوم ورزشی دانشگاه‌ها، ۴۶ نفر از اعضای هیأت علمی در رشته اقتصاد در دانشگاه‌ها، ۹ نفر از مدیران در اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، ۳۱ نفر از کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه‌ها و ۸۵ نفر از افراد متخصص در حوزه اقتصاد و آشنا به موضوع پژوهش توزیع شد. اطلاعات حاصل از سؤال‌های بخش ابتدایی با استفاده از روش‌های آماری توصیفی مانند فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد و با استفاده از نرم‌افزار SPSS توصیف شد. در حوزه آمار استنباطی، برای آزمون کردن مدل از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم و نرم‌افزار کامل LISREL 8.8 استفاده شد. علاوه بر این، برای بررسی کفایت اندازه نمونه‌گیری از آزمون‌های «کفایت اندازه نمونه‌گیری KMO» و «کرویت بارتلت» نیز استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

از ۳۶۴ آزمودنی که در این پژوهش حضور داشتند، ۵۸ درصد مرد و ۴۲ درصد زن بودند. بیشتر نمونه‌های پژوهش در فاصله سنی ۳۶ تا ۴۵ سال (۳۶/۸۱ درصد) بودند. ۹۱/۴۸ درصد نمونه‌های پژوهش متأهل بودند و تنها ۸/۵۲ درصد آزمودنی‌ها مجرد بودند و بیشتر آنها (۷۰ درصد) در رشته تربیت بدنی تحصیل می‌کردند، همچنین بیشتر آزمودنی‌های تحقیق دارای مدرک تحصیلی دکتری (۶۳ درصد) و بیشتر آنها دارای سابقه فعالیت اجرایی ۶ تا ۱۰ سال بودند.

پیش از اجرای تجزیه و تحلیل عاملی از آزمون KMO برای کفایت نمونه‌گیری و درک اینکه آیا تعداد گویه‌ها برای پیش‌بینی هر مؤلفه کافی است، استفاده شد. همچنین از آزمون کرویت بارتلت نیز برای تعیین اینکه آیا گویه‌ها ارتباط معناداری برای فراهم کردن مبنای معقول برای تجزیه و تحلیل عامل دارد، استفاده شد. براساس گزارش لیچ، بارت و مورگان^(۲۰۰۵)، KMO باید بیشتر از ۰/۷۰ و آزمون بارتلت نیز باید کمتر از ۰/۰۵ باشد (لیچ، بارت و مورگان، ۲۰۰۵). از این رو ضمن رعایت پیش‌فرض‌های آزمون، نتایج به دست آمده، تأییدی بر استفاده آزمون تحلیل عاملی تأییدی بود. جدول ۱ نتایج آزمون بارتلت و KMO را در تحلیل عاملی تأییدی نشان می‌دهد.

جدول ۱. نتایج آزمون‌های KMO و بارتلت تحلیل عاملی تأییدی

سنجش کفایت نمونه با KMO	
۰/۹۶	آزمون بارتلت
۲۸۹۵۸/۴۲۸	خی دو
۲۲۷۸	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معناداری

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، نتایج آزمون KMO (۰/۹۶) به دست آمده که نشان‌دهنده آن است که حجم نمونه‌ها به منظور تحلیل متناسب بوده و آزمون کرویت بارتلت نیز به لحاظ آماری معنادار است ($P \leq 0/05$) که نشان‌دهنده همبستگی بین متغیرهاست؛ بنابراین می‌توان گفت داده‌ها برای انجام تحلیل عاملی از کفایت لازم برخوردارند و ماتریس همبستگی داده‌ها، ماتریس واضح و مشخصی است.

پس از انجام تحلیل عاملی، هشت عامل با عناوین قانون‌مداری^۳، مدیریت مصرف^۲، آموزش و اطلاع‌رسانی^۱، تحرک و پویایی^۴، توسعه اجتماعی^۵، مشارکت فعال^۶، اتکای به خود^۷ و برنامه‌ریزی^۸ نامگذاری شدند. علاوه بر این از ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی

1. Bartlett's

2. leech, Barret& Morgan

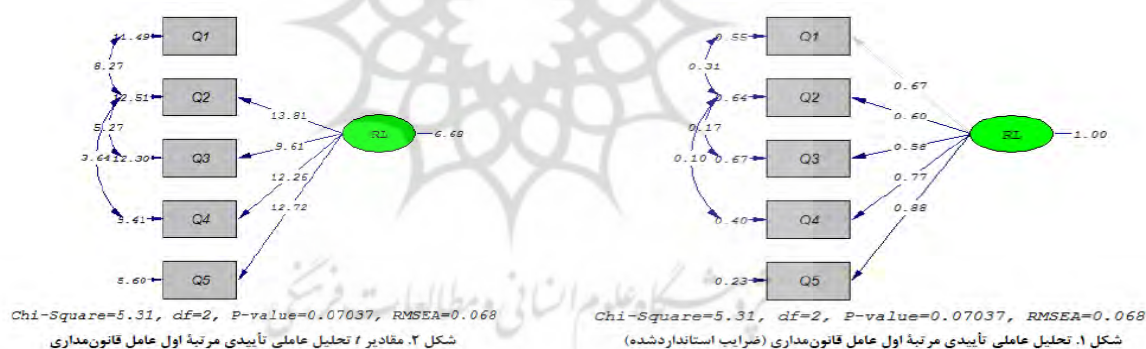
3. rule of law

پایایی یا ثبات درونی ابزار تحقیق استفاده شد که مقدار آن $0/98$ بود. همچنین ضرایب آلفا برای هر عامل جداگانه محاسبه شد. پایایی هر یک از عوامل از $0/84$ تا $0/96$ متغیر بود که وجود ارتباط متوسط تا نسبتاً بالا را در بین آیتم‌های هر عامل نشان می‌داد. از نظر تحلیلی، ضریب آلفای هر یک از عوامل در جدول ۲ نشان داده شده است.

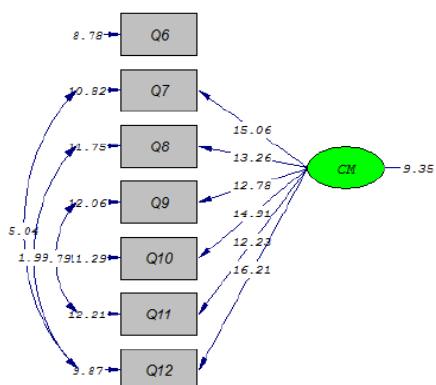
جدول ۲. مقدار پایایی عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی

ردیف	عوامل	تعداد گویه‌ها	پایایی (ضریب آلفای کرونباخ)
۱	مدیریت مصرف	۷	$0/87$
۲	مشارکت فعال	۳	$0/85$
۳	برنامه‌ریزی	۶	$0/90$
۴	قانون‌مداری	۵	$0/84$
۵	اتکای به خود	۱۲	$0/95$
۶	تحرك و پویایی	۱۷	$0/96$
۷	آموزش و اطلاع‌رسانی	۱۰	$0/91$
۸	توسعه اجتماعی	۸	$0/92$

هدف از انجام تحلیل عاملی تأییدی، بررسی مجدد و تأیید رابطه مؤلفه‌ها با متغیرهای مربوط به خود است. به همین منظور تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول متغیرهای قانون‌مداری، مدیریت مصرف، آموزش و اطلاع‌رسانی، تحرك و پویایی، توسعه اجتماعی، مشارکت فعال، اتکای به خود و برنامه‌ریزی به‌طور جداگانه بررسی شد که نتایج آن در شکل‌های ۱-۱۶ قابل مشاهده است.

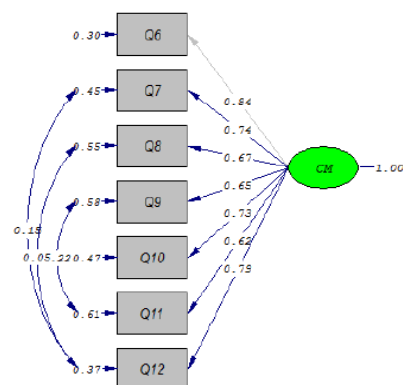

1. consumption management (CM)
2. Training and information (TI)
3. mobility and dynamism (MD)
4. social development (SD)
5. active participation (AP)
6. self-reliance (SR)
7. planning (PLAN)

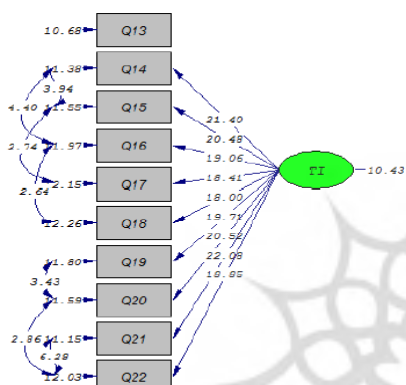
Chi-Square=16.68, df=11, P-value=0.11771, RMSEA=0.038

شکل ۴. مقادیر t تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل مدیریت مصرف

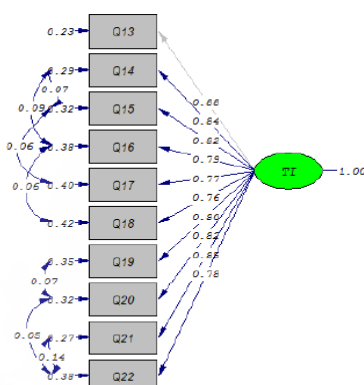
Chi-Square=16.68, df=11, P-value=0.11771, RMSEA=0.038

شکل ۳. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل مدیریت مصرف (ضرایب استانداردشده)

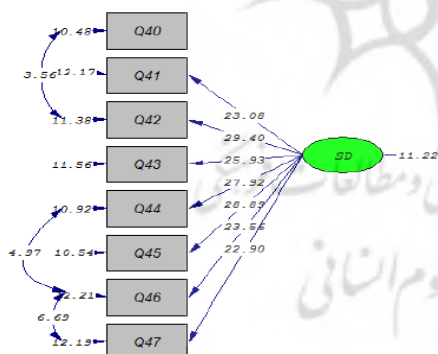
Chi-Square=56.40, df=28, P-value=0.00115, RMSEA=0.053

شکل ۶. مقادیر t تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل آموزش و اطلاع رسانی

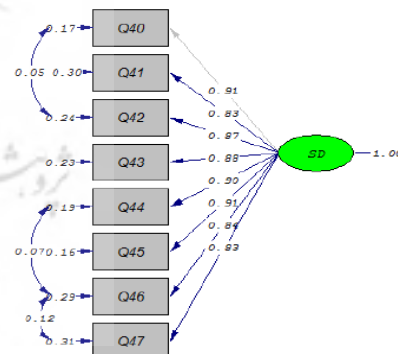
Chi-Square=56.40, df=28, P-value=0.00115, RMSEA=0.053

شکل ۵. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل آموزش و اطلاع رسانی (ضرایب استانداردشده)

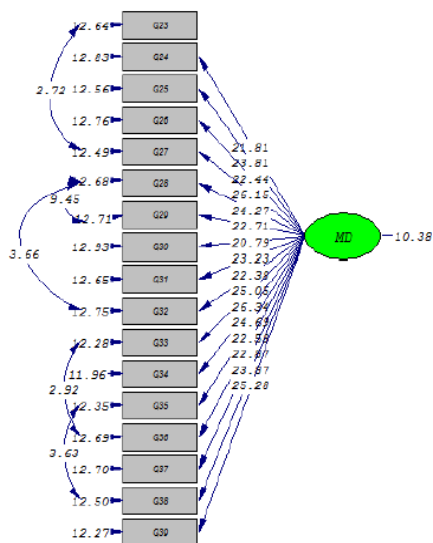
Chi-Square=28.82, df=11, P-value=0.00242, RMSEA=0.067

شکل ۸. مقادیر t تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل توسعه اجتماعی

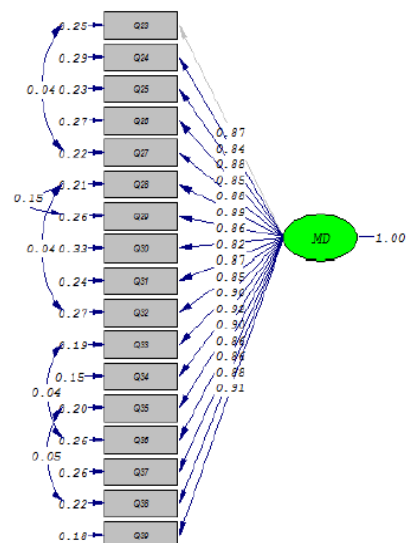
Chi-Square=28.82, df=11, P-value=0.00242, RMSEA=0.067

شکل ۷. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل توسعه اجتماعی (ضرایب استانداردشده)

Chi-Square=113.14, df=61, P-value=0.00006, RMSEA=0.049

شکل ۱۰. مقادیر t تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل تحرک و پویایی

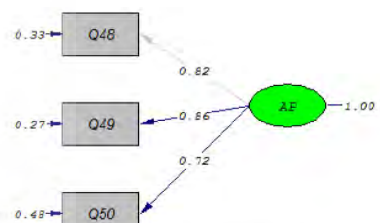
Chi-Square=113.14, df=61, P-value=0.00006, RMSEA=0.049

شکل ۹. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل تحرک و پویایی (ضرایب استانداردشده)

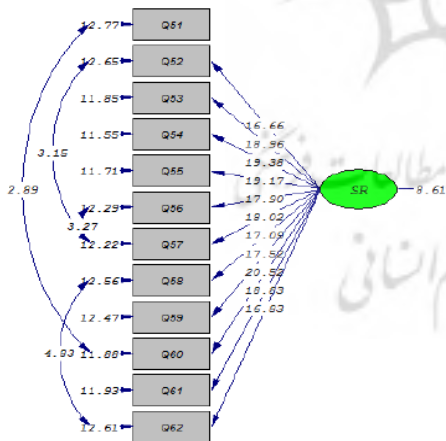
Chi-Square=1.18, df=1, P-value=0.27769, RMSEA=0.029

شکل ۱۲. مقادیر t تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل مشارکت فعال

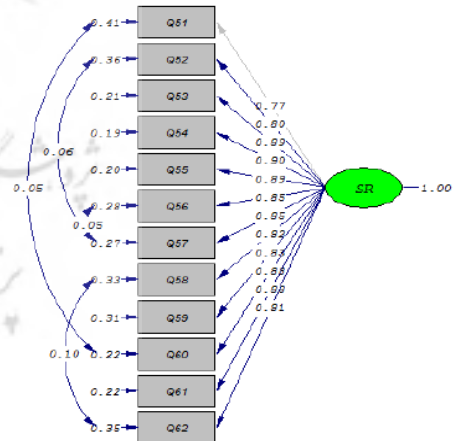
Chi-Square=1.18, df=1, P-value=0.27769, RMSEA=0.029

شکل ۱۱. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل مشارکت فعال (ضرایب استانداردشده)

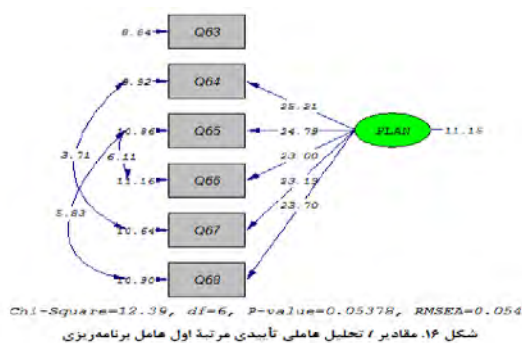
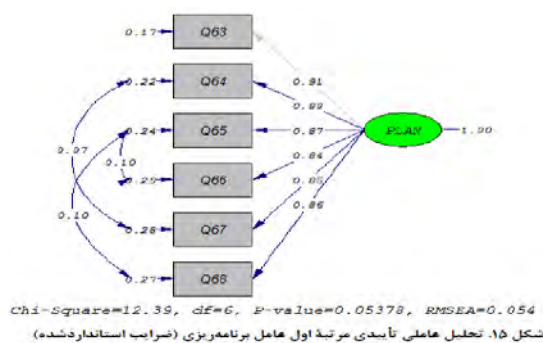
Chi-Square=73.29, df=37, P-value=0.00035, RMSEA=0.052

شکل ۱۴. مقادیر t تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل اتکای به خود

Chi-Square=73.29, df=37, P-value=0.00035, RMSEA=0.052

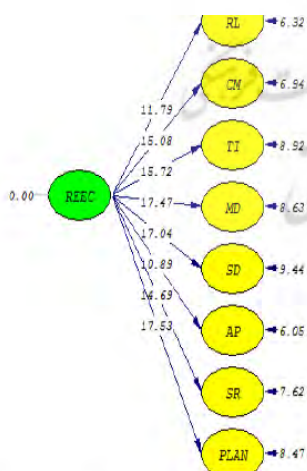
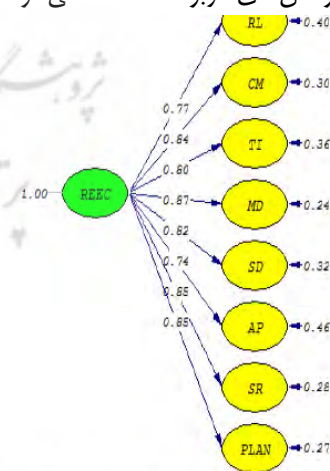
شکل ۱۳. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل اتکای به خود (ضرایب استانداردشده)

شکل ۱۶. مقادیر β تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل برنامه‌ریزی

شکل ۱۵. تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول عامل برنامه‌ریزی (ضرایب استاندارد شده)

متخصصان برای شاخص‌های برازندگی ملاک‌های متفاوتی ذکر کرده‌اند. برای شاخص ریشه میانگین مجذور برآورد تقریباً مقادیر کمتر از 0.08 نشان‌دهنده قابل قبول و معقول بودن مدل و کمتر از 0.06 نشان‌دهنده یک مدل مناسب و خوب هستند (هو و بنتلر^۱، ۱۹۹۹). در مورد شاخص خی دو به درجه آزادی^۲، برخی پژوهشگران مقادیر کمتر از ۳ را قابل قبول و خوب (کلاین، ۲۰۱۱) و برخی دیگر مقادیر ۲ تا ۵ را نشان‌دهنده معقول و مناسب بودن مدل می‌دانند (لن، تری و فوگرتی^۴، ۲۰۰۷). با توجه به مطالب بیان شده، شاخص‌های اصلی برازش مدل شامل Chi-Square, df, P-Value, RMSEA که در پایین شکل‌های فوق مشاهده می‌شود، همگی حاکی از برازش و مناسب بودن مدل‌های مذکور است.

تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم: زمانی که یک سازه بزرگ خود از چند متغیر پنهان تشکیل شده باشد، از تحلیل عاملی مرتبه دوم استفاده می‌کنیم، بنابراین در این پژوهش علاوه بر بررسی رابطه متغیرهای مشاهده‌پذیر با متغیرهای پنهان، رابطه متغیرهای پنهان با سازه اصلی خود را نیز باید بررسی می‌کردیم، بنابراین در ادامه به منظور دستیابی به ساختار عاملی دقیق‌تر، از روش تحلیل عاملی مرتبه دوم استفاده شد که در شکل‌های ۱۷ و ۱۸ نشان داده شده است. هدف این شیوه رسیدن به روش معنادارتر داده‌هاست. در این گونه مدل‌ها فرض می‌شود که خود متغیرهای مکنون در واریانس مشترک ناشی از یک یا چند عامل مرتبه بالاترند. به عبارت دیگر، عامل‌های مرتبه دوم، عامل‌های مرتبه اول به‌شمار می‌روند. از این روش برای مطالعه مناسب بودن ساختار عاملی مقیاس و تأیید وجود مؤلفه‌های ادعایی سازنده یا پژوهش‌های مربوطه استفاده می‌شود (هومن، ۲۰۱۳).

شکل ۱۸. مقادیر β مدل ساختاری تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم اقتصاد مقاومتی

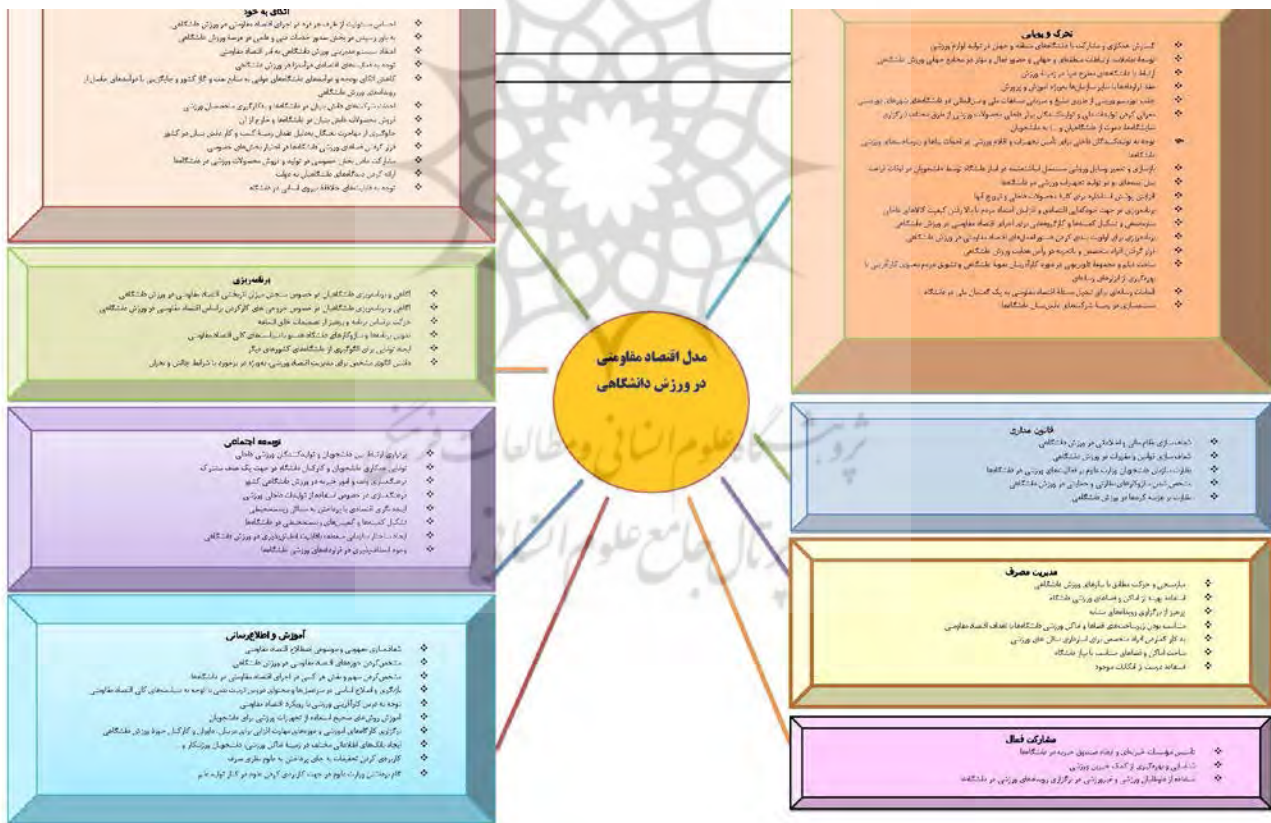
شکل ۱۷. مدل ساختاری تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم اقتصاد مقاومتی (ضرایب استاندارد شده)

1. RMSEA
2. Hu & Bentler
3. Chi squar/Df
4. Lane, Terry & Fogarty

همان طور که گفتیم متخصصان برای شاخص‌های برازندگی ملاک‌های متفاوتی ذکر کرده‌اند، برای شاخص برازندگی تطبیقی^۱ که دامنه تغییرات آن بین صفر و یک است، مقادیر بالاتر از ۰/۸۵ نشان دهنده برازندگی نسبی مدل (کلویی، ۱۹۹۸)، مقادیر بالاتر از ۰/۹ نشان دهنده برازندگی خوب و قابل قبول مدل و مقادیر بالاتر از ۰/۹۵ نشان دهنده برازندگی خیلی خوب و عالی مدل هستند (هو و بنتلر، ۱۹۹۹)، همچنین در شاخص نیکویی برازش^۲ مقادیر بالاتر از ۰/۹ نشان دهنده برازندگی خوب و قابل قبول مدل است (هپر، کفلن و مولن، ۲۰۰۸)؛ بنابراین شاخص‌های اصلی برازش مدل که در جدول ۳ آورده شده است، همگی حاکی از برازش و مناسب بودن مدل مذکور است.

جدول ۳. شاخص‌های کلی برازش برای مدل ساختاری

مقادیر مشاهده شده	شاخص‌های برازش
۵۸۴۰/۵۹	خی دو (χ^2)
۲۱۲۸	درجه آزادی (df)
۲/۷۴	نسبت خی دو به درجه آزادی (χ^2/df)
۰/۹۶	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
۰/۹۱	شاخص نیکویی برازش (GFI)
۰/۰۵	شاخص ریشه میانگین مجذور برآورد تقریب (RMSEA)

1. Comparative Fit Index (CFI)
 2. Kelloway
 3. Goodness of Fit Index (GFI)
 4. Hooper, Coughlan & Mullen

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، طراحی مدل و ساخت مقیاس معتبر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ایران بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ۶۸ متغیر اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، در هشت گروه تحرک و پویایی، اتکای به خود، آموزش و اطلاع‌رسانی، توسعه اجتماعی، برنامه‌ریزی، قانون‌مداری، مدیریت مصرف و مشارکت فعال قرار گرفتند. یکی از عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی قانون‌مداری بود. از جمله شاخص‌ها در خصوص این عامل می‌توان به شفاف‌سازی قوانین و مقررات در ورزش دانشگاهی، نظارت سازمان دانشجویان وزارت علوم بر فعالیت‌های ورزشی در دانشگاه‌ها و نظارت بر هزینه‌کردها در ورزش دانشگاهی اشاره کرد. عزیزی و حسن‌زاده (۱۳۹۸)، در مطالعه‌ای بیان کردند که شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد کشور، پالایش قوانین موجود و وضع مقررات جدید، اصلاح رویه‌های مالی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصاد مقاومتی به‌منظور ارتقای امنیت ملی کشور است؛ بنابراین اگر در دانشگاه‌ها هم شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد و رویه‌های مالی مورد توجه بیشتر قرار بگیرد، ریشه بسیاری از مشکلات اقتصادی دانشگاه‌ها که در اثر فقدان شفافیت اطلاعات اقتصادی به‌وجود می‌آید، شناسایی و حل خواهد شد.

از دیگر عوامل شناسایی‌شده در این پژوهش، مدیریت مصرف بود که نیازسنجی و حرکت مطابق با نیازهای ورزش دانشگاهی، متناسب بودن زیرساخت‌های فضاها و اماکن ورزشی دانشگاه‌ها با اهداف اقتصاد مقاومتی، استفاده درست از امکانات موجود، نمونه‌هایی از راهکارهای عملیاتی شدن اقتصاد مقاومتی مرتبط با عامل مدیریت مصرف بودند. یزدانی، کشتی‌آرای و عمادزاده، (۱۳۹۷)، در پژوهشی با تمرکز به دو مؤلفه، تکیه بر ظرفیت‌های داخلی و اصلاح الگوی مصرف به این نتیجه رسیدند که دو مؤلفه اصلاح الگوی مصرف و تکیه بر ظرفیت‌های درونی به‌عنوان مؤلفه‌هایی که قابلیت بسترسازی در آموزش و پرورش را دارند شناسایی شدند و در نهایت مدل برنامه درسی مبتنی بر مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی برای آموزش و پرورش ارائه شد. در این زمینه فرزندی اردکانی، یوسفی و عنان‌پور خیرآبادی (۱۳۹۴)، نیز در پژوهشی نشان دادند که از جمله مهم‌ترین چالش‌ها و موانع تحقق اقتصاد مقاومتی فقدان اصلاح الگوی مصرف بهینه و ضعف‌های زیرساختی و از جمله راهبردهای ارائه‌شده در این پژوهش مدیریت مصرف و قناعت هستند. در نتیجه می‌توان گفت مصرف بهینه در یک جامعه نقش مهمی در روند رشد و توسعه اقتصادی دارد که دانشگاه‌ها هم از این موضوع مستثنا نیستند و با مدیریت مصرف درست به موفقیت‌های بیشتری نائل می‌شوند.

آموزش و اطلاع‌رسانی از دیگر عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی بود. در این خصوص، برخی رویکردها در جهت پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی شامل شفاف‌سازی مفهومی و موضوعی اصطلاح اقتصاد مقاومتی در دانشگاه‌ها، بازنگری و اصلاح اساسی در سرفصل‌ها و محتوای دروس تربیت بدنی با توجه به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، آموزش روش‌های صحیح استفاده از تجهیزات ورزشی برای دانشجویان، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و دوره‌های مهارت‌افزایی برای مربیان، داوران و کارکنان حوزه ورزش دانشگاهی و گام برداشتن وزارت علوم در جهت کاربردی کردن علوم در کنار تولید علم بودند. برایستو و هلی (۲۰۲۰) در پژوهشی بیان کردند تا زمانی که درک اولیه و درستی از اقتصاد مقاومتی وجود نداشته باشد، هیچ توجهی به آن نمی‌شود و اهمیت دادن به این موضوع به رسمیت شناخته نمی‌شود. از سوی دیگر دامسیوونس^۱ (۲۰۱۵)، در پژوهشی با عنوان «تأثیر سیاست آموزشی در توسعه اقتصادی کشور» نشان داد که رفاه اجتماعی و رشد آینده به تمرکز دانش در صنعت و خدمات بستگی دارد. بیشتر شغل‌ها نیز به کیفیت آموزش نیاز دارند. وی سرانجام با تحلیل سرمایه انسانی به‌عنوان یکی از عوامل تولید نشان داد که افراد از طریق دانش جمع‌آوری‌شده به افزایش تولید کمک می‌کنند و موضوعات مهم دیگری که از آموزش عالی تأثیر می‌پذیرند، شامل پژوهش، فناوری و کلیه عوامل افزایش‌دهنده تولید است و سیاست‌های آموزشی اروپا با رشد اقتصادی رابطه مثبت و مستقیم دارد، در این زمینه ماریانا (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان داد که مهم‌ترین عامل رشد اقتصادی کشورها در گرو توجه به آموزش عالی است و رابطه معناداری بین آموزش عالی و رشد اقتصادی وجود دارد؛ بنابراین نتایج حاکی از این است که دانشگاه‌ها به‌عنوان مرکز تولید علم و دانش، مهم‌ترین حیطه تشکیل سیاست‌هایی برای توسعه علمی کشور

^۱. Dumciuviene

است. همچنین نقش چهارگانه شاخص‌هایی از جمله استادان، توسعه نظرسنجی، دانشجویان و پژوهش و بررسی محتوای برنامه جهت تولید علم با رویکرد اقتصاد مقاومتی را نمی‌توان نادیده گرفت (امیری، پرتابیان و صفری، ۲۰۱۴).

از عوامل دیگر شناسایی‌شده در این تحقیق، تحرک و پویایی بود. از جمله شاخص‌ها در خصوص این عامل می‌توان به توسعه تعاملات، ارتباطات منطقه‌ای و جهانی و حضور فعال و مؤثر در مجامع جهانی ورزش دانشگاهی، معرفی تولیدات ملی و تولیدکنندگان برتر داخلی محصولات ورزشی از طرق مختلف (برگزاری نمایشگاه‌ها، دعوت از دانشگاهیان و ...) به دانشجویان، توجه به تولیدکنندگان داخلی برای تأمین تجهیزات و اقلام ورزشی در احداث بناها و زیرساخت‌های ورزشی دانشگاه‌ها، ساخت فیلم و مجموعه تلویزیونی در مورد کارآفرینان نمونه دانشگاهی و تشویق مردم به سوی کارآفرینی با بهره‌گیری از ابزارهای رسانه‌ای و مستندسازی در زمینه شرکت‌های دانش‌بنیان دانشگاه‌ها اشاره کرد. سیفی و هال^۲ (۲۰۱۹) در تحقیقی بیان کردند که در پی تحریم‌های ایجادشده در ایران، دولت در تلاش است تا به خودکفایی اقتصادی در محصولات، غذا و دارو ... برسد و به‌جای وارد کردن مارک‌های خارجی، از محصولات داخلی پشتیبانی کند و برای رشد اقتصادی به‌دنبال خصوصی‌سازی است؛ همچنین به این نتیجه رسیدند که به‌دلیل تحریم‌ها گردشگری خارجی دچار ضعف شده و در حال حاضر گردشگری داخلی از اهمیت بیشتری برخوردار است. پریز^۳ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی بیان کردند از آنجا که فقر و غنای هر کشوری به توان تولید سرانه نظام‌های اقتصادی در بخش‌های مختلف وابسته است، از این‌رو تولید داخلی بیشتر، امکان سرمایه‌گذاری و ظرفیت‌سازی اقتصادی را در آینده فراهم می‌کند و در نهایت زندگی مادی، اجتماعی و فرهنگی بهتر را برای نسل آینده فراهم می‌سازد. از این‌رو از دانشگاه‌ها نیز انتظار می‌رود حامی رشد اقتصادی باشند و خود به‌طور مستقیم در رشد اقتصادی دخیل باشند، زیرا لازمه پیشرفت در دنیای اقتصادی بهره‌برداری کامل از ظرفیت‌های داخلی دانشگاه‌هاست.

توسعه اجتماعی از عوامل دیگر شناسایی‌شده در پژوهش حاضر بود. از جمله شاخص‌ها در خصوص این عامل می‌توان به برقراری ارتباط بین دانشجویان و تولیدکنندگان ورزشی داخلی، فرهنگ‌سازی در خصوص استفاده از تولیدات داخلی ورزشی، آینده‌نگری اقتصادی با پرداختن به مسائل زیست‌محیطی و ایجاد ساختار سازمانی منعطف با قابلیت انطباق‌پذیری در ورزش دانشگاهی اشاره کرد. در پژوهشی که ابراهیمی هرسثانی و همکاران (۱۳۹۷) انجام دادند به این نتیجه رسیدند که دانش‌آموزان ادراک صحیحی نسبت به اقتصاد مقاومتی ندارند، گفتار و رفتار آنها در این مورد متناقض است. اقتصاد مقاومتی به‌خوبی برای آنها تبیین نشده است و درک صحیحی از مبانی، اهداف، ضرورت، الزامات و مؤلفه‌های آن ندارند و از آنجا که درک صحیحی از موضوع ندارند، اقدامات مناسبی انجام ندهاند؛ بنابراین فرهنگ‌سازی اقتصاد مقاومتی برای دانش‌آموزان به‌طور شایسته مورد توجه نبوده است. طراحی و اجرای برنامه درسی تربیت اقتصادی مبتنی بر اقتصاد مقاومتی می‌تواند نقش ویژه‌ای در بهبود وضعیت ایفا کند، زیرا اقتصاد و توسعه با مقوله فرهنگ مرتبطاند و از آن تأثیر می‌پذیرند.

مشارکت فعال از راهکارهای دیگر پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی بود. این عامل دارای شاخص‌های مختلفی همچون استفاده از داوطلبان ورزشی و غیرورزشی در برگزاری رویدادهای ورزشی در دانشگاه‌ها، شناسایی و بهره‌گیری از کمک خیرین ورزشی و تأسیس مؤسسات خیریه‌ای و ایجاد صندوق خیریه در دانشگاه‌ها بود.

یکی دیگر از عوامل شناسایی‌شده، اتکای به خود بود. این عامل نیز دارای شاخص‌های مختلفی مانند احساس مسئولیت از طرف هر فرد در اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، اعتقاد سیستم مدیریتی ورزش دانشگاهی به امر اقتصاد مقاومتی، احداث شرکت‌های دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و به‌کارگیری متخصصان ورزشی، فروش محصولات دانش‌بنیان در دانشگاه‌ها و خارج از آن، مشارکت دادن بخش خصوصی در تولید و فروش محصولات ورزشی در دانشگاه‌ها و توجه به قابلیت‌های خلاقانه نیروی انسانی در دانشگاه بود. حنفی‌زاده، قدیانی و قربانی‌زاده (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «تحوه تبدیل دانش و دستاوردهای دانشگاهی به خروجی‌های فناورانه و

1. Amiri, Partabian & Safari

2. Seyfi & Hall

3. Perez

ثروت (در چارچوب سیاست‌های اقتصاد مقاومتی)» پس از بررسی کارکردهای اصلی نهادهای میانجی در رابطه با صنعت و دانشگاه به این نتیجه رسیدند که این کارکردها توسط سه نهاد میانجی (پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و کانون‌های هماهنگی دانش، صنعت و بازار) به طور فراگیر و کامل انجام نمی‌گیرد. به طور مشخص کارکرد واسطه‌گری و تسهیل ارتباطات طرفین عرضه و تقاضا و همچنین تأمین منابع مالی لازم در صنعت تا حدودی دچار اختلال است. برای رفع این کاستی و اختلال پیشنهاد شده است، نقش بازار در تحلیل روابط صنعت و دانشگاه به عنوان یک نهاد میانجی مورد توجه قرار گیرد (حنفی‌زاده، قدیانی و قربانی‌زاده، ۱۳۹۸). مظفری و قلی‌پور (۱۳۹۷) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که ضریب تأثیر تولید علم بر اقتصاد مقاومتی مثبت و معنادار است، بنابراین توصیه به افزایش میزان تحقیق و توسعه علمی، برنامه‌ریزی راهبردی جهت پیاده‌سازی آن با تأکید معیارهای سنجش علمی، اصلاح قوانین ضد تولید علم و رفع افت علمی، پیاده‌سازی اقتصاد دانش‌بنیان بر مبنای گسترش مرزهای دانش می‌شود. حسین‌پور و محمدی سیاه بومی (۱۳۹۵)، در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که سیاست‌هایی مانند صادرات غیرنفتی، خنثی‌سازی و دور زدن تحریم‌ها، تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان به عنوان راهکارهای اصلی برای برون‌رفت از بحران معرفی شدند.

برنامه‌ریزی از عوامل دیگر بررسی شده در پژوهش حاضر بود. حرکت براساس برنامه و پرهیز از تصمیمات خلق‌الساعه، تدوین برنامه‌ها و سازوکارهای دانشگاه همسو با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، داشتن الگوی مشخص برای مدیریت اقتصاد ورزشی، به‌ویژه در برخورد با شرایط چالش و بحران، از جمله راهکارهای شناسایی شده در زمینه این عامل برنامه‌ریزی بودند. همان‌طور که می‌دانیم برنامه‌ریزی از مهم‌ترین فرایندها برای رسیدن به اهداف است، به عبارتی برنامه‌ریزی، مهم‌ترین و کلیدی‌ترین و آسان‌ترین سند برای رشد است و می‌تواند نقش مهمی در کمک به جلوگیری از اشتباهات بازی کند. در این زمینه پژوهش سیف و همکاران (۱۳۹۹)، به این نکته اشاره دارد که تحقق اهداف آرمانی «عدالت اقتصادی و اجتماعی» و «توان پیش‌بینی مشکلات و بحران‌های اقتصادی کشور» که تأثیرپذیرترین مؤلفه‌ها هستند، به تحقق برنامه‌ریزی براساس اولویت‌های ملی وابسته است.

همان‌گونه که بیان شد اهداف پژوهش حاضر، طراحی مدل و تهیه ابزاری معتبر برای ارزیابی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی بود. از این رو پس از کشف متغیرهای تبیین‌کننده اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم، پرسشنامه اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی با ۶۸ گویه و در هشت عامل با مقیاس پنج ارزشی لیکرت براساس دیدگاه متخصصان تأیید شد و می‌توان از آن به عنوان ابزاری معتبر و پایا برای سنجش و ارزیابی اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی استفاده کرد؛ بنابراین، این مطالعه، ابزاری را منطبق بر شرایط فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی جامعه ایران فراهم کرده است. همچنین وجود هشت عامل مختلف که می‌توانند از ابعاد گوناگون اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی ارزیابی و اندازه‌گیری کنند، یکی دیگر از ویژگی‌های ابزار ساخته شده در این مطالعه است، علاوه بر این در پژوهش حاضر در راستای حل مشکلات مربوط به رسیدن به درک مشترکی از مفهوم اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی در دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود که دانشگاه‌ها با برگزاری کارگاه‌های آموزشی در سطح مدیران، اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان، همایش و سخنرانی‌های علمی در سطح گروه، دانشکده و دانشگاه و نیز استفاده از ظرفیت‌های موجود در دانشگاه مانند نشریات، فصلنامه‌ها، پیک‌ها، صفحات اینترنتی و سایر ابزارها و وسایل ارتباط جمعی اقدام کنند. در زمینه تحقق اقتصاد مقاومتی باید به آسیب‌شناسی اقتصاد کشور و موانع و نیازمندی‌های تحقق اقتصاد مقاومتی پردازیم و مرکز و محوری برای فعالیت در عرصه اقتصاد مقاومتی داشته باشیم. مدیران باید در برنامه‌ریزی برای اجرای اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی، اولویت‌ها را در دستورالعمل‌ها در نظر بگیرند و طبق آن برنامه‌ریزی کنند. نظام آموزشی باید اصلاح شود و متناسب با اقتصاد مقاومتی عمل کند. کارکرد نظام آموزشی آن است که کودکان و نوجوانان و جوانان یک کشور را متناسب با شرایط و نیازهای تاریخی آن برهه تربیت می‌کند؛ اما متأسفانه در کشور ما این اتفاق به خوبی نمی‌افتد؛ بنابراین توجه به نظام آموزشی و تربیتی در این عرصه بسیار مهم و حیاتی است، زیرا که رهبر فرزانه انقلاب اسلامی نیز از سال‌های پیش رهنمودهای خویش را در این زمینه بیان کردند. نظام تبلیغاتی هم باید اصلاح شود؛ ما به نظام تبلیغاتی هماهنگ منسجمی احتیاج داریم که بتواند این آموزه‌ها را از طریق رسانه‌های رسمی و غیررسمی مختلف، به خوبی به مردم عرضه کند. این در حالی است که ما شاهد تبلیغات کالاهای غربی که مشابه

ایرانی دارند به صورت انبوه هستیم (شهری مجارشین و علیزاده تیمورلوئی، ۱۳۹۳). از این رو دانشگاه‌ها برای اصلاح و تغییر در شیوه‌ها و سرفصل‌های آموزشی مربوط به اقتصاد مقاومتی باید برنامه داشته باشند تا بتوانند پاسخگوی نیازهای جامعه است و منابع انسانی خلاق، کارآفرین و نوآور به جامعه تحویل دهد. در این زمینه می‌توان فرایند بازنگری در سرفصل‌های دروس دانشگاهی از سطح گروه‌های آموزشی در دانشگاه را شروع و فرایندهای کاری لازم را تصویب کرد. همچنین دانشگاه‌ها با حمایت از فعال‌سازی مراکز رشد و تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند نقش بسزایی را در تولید و تجاری‌سازی علم، توسعه کارآفرینی و نوآوری، ارتباط با صنعت و در نهایت تحقق اقتصاد دانش‌بنیان ایفا کنند، از آنجا که اقتصاد دانش‌بنیان در اجرایی شدن اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی اهمیت زیادی دارد، پیشنهاد می‌شود که برای کمک به نقش‌آفرینی نخبگان دانشگاهی در پیشسازی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور، سامان‌دهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقای جایگاه جهانی کشور، افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه در مقاطع کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، توجه ویژه شود. علاوه بر این با توجه به اینکه یکی از مهم‌ترین عوامل اقتصاد مقاومتی در ورزش دانشگاهی مدیریت مصرف شناخته شد، پیشنهاد می‌شود که همه دستگاه‌های دولتی و غیردولتی، به خصوص دانشگاه‌ها باید موضوع پرهیز از اسراف و استفاده از تولیدات داخلی را جدی بگیرند و پیش از انجام هر کاری در ابتدا نیازسنجی را انجام دهند و برنامه‌ها مطابق با نیازهای ورزش دانشگاهی اجرا شود، زیرا جامعه‌ای که در مسیر پایداری در مصرف حرکت کند، به پایداری در اقتصاد می‌رسد و جامعه به همان مطلوب، یعنی اقتصاد سالم، شکوفا و مقاومتی دست خواهد یافت.

تقدیر و تشکر

از تمامی کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

- Ghobadi, M. (2014). *Fundamentals of Resistive Economic from the Perspective of Quran and Narrations*, Ministry of Science, Research and Technology.(MSc), Shahid Madani University of Azerbaijan, Faculty of Theology. (In Persian).
- North, D. (2000). *The new institutional economics and third world development*. Edited by J, Harria, Harris, Hunter International Ltd.
- Janan Sefat, MS.(2017). *Resistive Economy from the Perspective of Political Economy*. Scientific Promotional Journal of Media, Special Issue of Resistive Economy. 108-114.(In Persian).
- Davoodi, P., & Jafarie, F.S.(2015). *Increasing the efficiency of Iran's tax system according to the teachings of Islamic economics*. PhD thesis, Shahid Beheshti University. (In Persian).
- Rose, A.(2007). *Economic Resilience to Natural and Man -made Disasters: Multidisciplinary origins and contextual dimensions*. *Environmental Hazards*. 7 (4), 95-383.
- Frauke, D. W.(2013). *Resilience: A Trojan horse for a new way of thinking?* European Center for Development Policy Management. 7, 51-62.
- Angeon, V., & Bates, S.(2015). *Reviewing composite vulnerability and resilience indexes: A sustainable approach and application*. *World Development*. 72, 140-162.
- Derakhshan, M.(2013). *National Conference on Resistive Economic; Requirements and Challenges*. Tehran, Allameh Tabatabai University. (In Persian).
- Bristow, G., & Healy, A.(2020). *Introduction to the Handbook on Regional Economic Resilience*. In *Handbook on Regional Economic Resilience*. Edward Elgar Publishing.

- Shafia, M. A., & Loghman, SAM.(2019). Designing a Conceptual Model for People's Participation in Resistive Economy: Text Grounded Theory Approach Based on Islamic Thoughts. In 2019 15th Iran International Industrial Engineering Conference (IIIEC). 57-63.
- Perez, M., Bedia, AMS., López-Fernández. MC., & García-Piqueres, G.(2018). Research opportunities on manufacturing flexibility domain: A review and theory-based research agenda. *Journal of Manufacturing Systems*. 48, 9-20.
- Wikner, J., & Bäckstrand, J.(2018). Triadic perspective on customization and supplier interaction in customer-driven manufacturing. *Production & Manufacturing Research*. 6(1), 3-25.
- Heidari, L., Jabbari ,A., & Mohammadi, F.(2020). Manifestations of Resistive Economy in Hospitals: What do Managers Say?. *The Journal of Toloo-e- Behdasht*.19(1), 19-31.(In Persian).
- Karimi Etamad, F., & Yaqubi. J.(2020). Investigating the application of resistive economy policies in higher education and its feasibility (Case study: Zanjan University). *Quarterly Journal of Epistemological Studies at Islamic University*. 23(80), 445-460.(In Persian).
- Hanafizadeh, P., Qadiani, H., & Ghorbanizadeh, V.(2020). How to translate academic knowledge and achievements into technological outputs and wealth (within the framework of resistance economic policies). *Strategic studies of mobilization*. 22(83), 1-1.(In Persian).
- Abazari, A., & Shalihar, E.(2017). Investigating the Role and Importance of University in Realizing Resistive Economy. Second National Conference on New Approaches in Education and Research, Mahmoud Abad, Mahmoudabad City Education - Mahmoud Abad Technical and vocational School. (In Persian).
- Honari, H.(2017). Indicators and factors for achieving a Resistive Economy in sports. Paper presented at the 5th National Congress of Sports Economics, Kermanshah, Iran. (In Persian).
- Seyedi, B., Dortaj, F., & Jalaie, A.M.(2011). Investigation of Economic Messages and Concepts in Elementary School Textbooks. *Journal of Iranian Economic Research Quarterly*. 16(4), 35-69.(In Persian).
- Mahdizadeh, R., Andam, R., & Rozbahani, S.H.(2013). *Barriers to the development of public sports in universities*. *Research in academic sports*. 3, 109-126.(In Persian).
- Kline, P.(2014). *An easy guide to factor analysis*. Routledge.
- Leech, N.L., Barrett, K.C., & Morgan, G.A.(2005). *SPSS for intermediate statistics: Use and interpretation*. Psychology Press.
- Hu, L.T., & Bentler, P.M.(1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55.
- Kline, R.B.(2011). *Principles and practice of structural equation modeling*/Rex B. Kline.
- Lane, A.M., Terry, P.C., & Fogarty, G.(2007). Construct validity of the profile of mood states. *Psychology of Sport and Exercise*. 4(2), 39-125.
- Hooman, H.A.(2013). *Structural equation modeling using LISREL software*. Fifth Edition, Tehran: Samat Publications. (In Persian).
- Kelloway, E.K.(1998). *Using LISREL for structural equation modeling: A researcher's guide*. Sage.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M.R. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electron J Bus Res Methods*. 6(1), 53-60.
- Azizi, M., & Hassanzadeh, H.(2020). Resistive Economy and its impact on the national security of the Islamic Republic of Iran. *Research Journal of the Islamic Revolution*. 9(33), 27-42.(In Persian).
- Yazdani, A., kashtiaray, N.,& Emadzadeh, M. (2019). Curriculum design based on resistance economics, focusing on two components, relying on internal capacities and modifying the consumption pattern. *Islamic Revolution Approach Quarterly*. 12(42), 107-126.(In Persian).
- Farzandi Ardakani, A.A., Yousefi, M., & Annanpour Khairabadi, M.(2016). Resistive Economy in the Islamic Republic of Iran: Challenges and Strategies. *Contemporary Research of the Islamic Revolution*. 1(1), 63-88.(In Persian).
- Dumčiuvienė, D.(2015). The impact of education policy to country economic development. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2427-2436.

- Mariana, D.R.(2015). Education As A Determinant Of The Economic Growth. The Case Of Romania. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 197, 404-412.
- Amiri, M., Partabian, A., & Safari, M.(2014). Study the role of the university and its elements in realizing resistive economy. *International Journal of Resistive Economics*. 2(4), 104-115.
- Seyfi, S., & Hall, C. M.(2019). International sanctions, tourism destinations and resistive economy. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*. 11(1), 159-169.
- Ebrahimi Harestani, A., Adib, Y., Rezapour, Y., & Toghyani, M.(2018). Perception of junior high school graduates in Resistive Economy: A phenomenological study. *Strategic studies of mobilization*. 21(78), 31-72.(In Persian).
- Mozaffari, M. M., & Gholipour, P.(2019). Investigating the Impact of Science Production and Expansion of Knowledge Boundaries on Resistive Economy from the Perspective of Void Book Writing Regulations for Promoting Professors. *Library Research and Academic Information*. 52(4), 107-126.(In Persian).
- Hosseinpour, D., & Mohammadi Siahboomi, H. R.(2017). General Policies of Resistive Economy for Coming Out of Crisis. *Quarterly Journal of Fiscal and Economic Policies*. 4(16), 121-150.(In Persian).
- Seif , A. M., Ezzati, M., Dehghan, N., & Mohammad Mirzaei, H.(2021). Explaining the discourse of Velayat-e- Faqih in the field of economic jihad based on Resistive Economy using the Structural method of interpretation. *Journal of Strategic Knowledge Interdisciplinary Studies*. 10(38), 331-362.(In Persian).
- Shahri Majarshin, A. A., & Alizadeh Teymurloui, M. (2015). Resistive Economic, requirements and strategies for its realization. *Second Management Conference, Challenges and Solutions*. (In Persian).

